N.o 22 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD

Vrijdag 26 Januarij.

Frankrijk.

Parijs, den 23sten Januarij.

Voor een paar dagen is er bij een der voornaamste bankiers van de hoofdstad eene bijeenkomst gehouden, opzigtelijk het voorgestelde remboursement der 5 pCt. rente, 't welk de heeren *Gouin* en [illegible] voornemens zijn aan de kamer aan te bieden. Een aantal gedeputeerden was daarbij tegenwoordig geweest, en het besluit zou zijn geweest, dat het gezegd voorstel onmiddellijk bij de kamer ter orde ingediend te worden.

Middelerwijl de zittingen der kamer nog steeds afgebroken zijn, houden de bladen zich bezig met over de toenadering te redeneren, die tusschen het ministerie en de doctrinaire partij bij de discussie over het adres gebleken is. De bladen der tiersparty loochenen dat eene verbindtenis tusschen die beide partijen bestaat; het *Journal des Débats* beschouwt dezelve, nog in zijn nommer van heden, als eene uitgemaakte daadzaak.

— In de bureaux van het departement van koophandel en openbare werken is men thans bezig om de ontwerpen van wet gereed te maken voor den aanleg der groote spoorweglijnen van Parijs naar Rouaan en van daar naar Havre, alsmede de wegen van Straatsburg, Bajonne, Rijssel en Marseille. Men blijft verzekeren, dat het gouvernement besloten heeft om die wegen voor staatsrekening aan te leggen, en dat de ontwerpen eerlang aan de kamers zullen aangeboden worden.

— Onze gezant te St. Petersburg, *de Barante*, is eindelijk eergisteren te Parijs gekomen en heeft gisteren een bijzonder onderhoud met den heer *Molé* gehad; hij zou daarbij bevestigd hebben, de niet vriendschappelijke betrekkingen tusschen de fransche ambassade en het kabinet van St. Petersburg, waarover hij meermalen in zijne depeches reeds had geklaagd; men verhaalt verder, dat hij ook het gerucht bevestigd heeft van een aanstaand huwelijk tusschen den hertog van Bordeaux en eene russische prinses. Men denkt niet, dat de heer *Barante* op zijn post zal terugkeeren.

— Het blijkt nader, dat de nieuwe spaansche gezant op zijne reis naar herwaarts, bijna in handen der karlisten ware gevallen, en dat alzoo het gerucht dat desweege geloopen heeft, niet geheel ongegrond is geweest. In de provincie Guadalaxara werd hij in tijds onderrigt dat de karlisten in de nabijheid op hem loerden; hij keerde [illegible] en verloor nog een deel zijner bagagie.

— De heer *Lamartine* heeft een' rondgaanden brief aan de kiezers van Macon (zijne geboorteplaats) geschreven, om hen te berigten dat hij hun arrondissement verkozen heeft te vertegenwoordigen. De heer *Lamartine* zegt in dit berigt, dat, aangezien hij tot geene staatkundige partij behoort en de dagbladen der partijen zijne redevoeringen slechts verminkt mededeelen, hij de kiezers voortaan, bij elke belangrijke discussie, de rede zal toezenden die hij uitgesproken heeft.

— Men heeft door buitengewone gelegenheid berigten uit Madrid tot den 16den Januarij. Zij houden het volgende:

» De minister van oorlog, baron *del Solar de Espinosa*, heeft gisteren zijne demissie gegeven; dezelve is aangenomen geworden. De officiele benoeming van den generaal *Calatala*, tot waarneming der oorlogs-portefeuille, zal weldra bekend zijn. De financiele overeenkomst tusschen het gouvernement en de bank is den 14den bepaald geteekend. Deze overeenkomst doet den minister van financien alleszins eer aan.

» *Basilio Garcia* bevindt zich in het gebergte van Toledo. Op bevel van het gouvernement zal er versterking naar die provincie gezonden worden. — De Madridsche courant van den 16den houdt de benoeming van den heer *Martin de Toronda* tot burgerlijken gouverneur der provincie Madrid.

» De zitting der cortes van den 15den en 16den zijn besteed geworden met de voortzetting der discussien over het reglement der kamer. — De zittingen van den senaat leverden niets belangrijks op."

Volgens het Madridsche blad *el Castellano*, bevond *Basilio* zich te Sonseca.

— Te Madrid is thans een antwoord bekend geworden van den heer *Martinez de la Rosa* op het betoog van den heer *Calatrava*, voorkomende in eenen brief betrekkelijk de fransche interventie, waartoe deze gewezen minister aanleiding had gevonden in de rede door den heer *Martinez de la Rosa*, tijdens de discussie van het adres uitgesproken, waarbij deze laatstgenoemde het ophouden der hulp van Frankrijks zijde aan de gebeurtenissen van la Granja weet; hetgeen door den heer *Calatrava* werd tegengesproken, die ontkende dat Frankrijk immer ernstig hulp had verleend of had willen verleenen. De heer *la Rosa* zet in dit zijn antwoord met naauwkeurigheid en gematigdheid uiteen, dat het fransch gouvernement bij het traktaat van het viervoudig verbond de verpligting had aangegaan, om Spanje afdoende hulp te verleenen, des noods door middel der interventie; en dat, ten andere, de uitvoering der maatregelen van medewerking, door het kabinet van 22 Februarij aan de Koningin *Christina* aangeboden, slechts geschorst werd op de tijding der gebeurtenissen van Malaga, die weldra door die van la Granja gevolgd werden.

— De beurs was heden levendig; er was veel vraag naar de 5 pCt. renten; ook de 3 pCt. waren tot rijzing gestemd. De notering was heden (25 Januarij): 5 pCt. 110; 3 pCt. 79,75; Nap. r. 78,76; Sp. Ardoin 20⅛ Rom. L. 101 ¼.

Duitschland.

Frankfort, den 22sten Januarij.

Behalve van de verloving des Russischen Troonsopvolgers met eene Prinses van Mecklenburg-Strelitz, wordt te Berlijn ook van eene welligt op handen zijnde huwelijksvereeniging van Prins *Adalbert* van Pruissen met de russische grootvorstin *Maria* gesproken.

— Volgens een schrijven uit Hanover aan den *Schwäbischer Merkur*, zou hetgeen gemeld is omtrent de levendigheid en pracht die tegenwoordig in vergelijking van vroeger ten hove heerschte, ongegrond zijn; de hofhouding van den hertog *van Cambridge* zou, volgens den briefschrijver, veel schitterender en winstgevender voor het volk geweest zijn, en zou de opgewekte partijgeest niet weinig tot dit verschil tusschen thans en vroeger hebben toegebragt.

— Het kerkbestuur der Roomsch-Katholijke Gemeente te Waldbroel, in het distrikt Keulen, heeft, onder goedkeuring der hooge kerkelijke autoriteiten, aan de talrijke Evangelische gemeente aldaar, wier kerkgebouw, uit hoofde van bouwvalligheid, herbouwd moet worden, het gemeenschappelijk gebruik der Roomsche-Katholijke Kerk, aanvankelijk voor den tijd van een jaar, toegestaan.

— Uit Weenen meldt men van den 15den dezer, dat, volgens het jongst aldaar uit Venetie ontvangen bulletin wegens den gezondheidstoestand van den aartshertog *Frederik*, Hoogstdezelve steeds in beterschap toenam, maar nog uiterst zwak was. — Ook de aartshertogin *Maria Louiza* was genoegzaam weder geheel hersteld.

— Luidens berigten uit Konstantinopel van den 29sten December, had het in de laatste dagen vreesselijk in de Zwarte zee, in den Bosporus en in de zee van Marmora gestormd, waardoor onderscheidene groote schepen vergaan waren. Onmiddelijk daarop was het zoo sterk beginnen te vriezen dat het groote kanaal bijna was toegevroren, 't is dat zeer zeldzaam voorvalt. De ellende was groot te Konstantinopel; de brandstoffen waren ongemeen duur en moeijelijk te verkrijgen, waaruit vele ziekten ontstonden. De regering beijverde zich om in de drukkende behoeften te voorzien.

De vloot, die steeds nog zeilvaardig lag, zal door het invallen van den fellen vorst, thans ontakeld worden. — Van de aziatische kusten had men te Konstantinopel nog geene berigten van de verwoestingen welke de storm aldaar zoude aangerigt hebben; men was zeer beducht dat het fransche eskader van den admiraal *Gallois*, hetwelk nog altijd in de haven van Smyrna ligt, groot gevaar zou geloopen hebben. De aanwezigheid dier vloot bleef der Porte steeds een doorn in het oog, en zij scheen bij den admiraal *Roussin* (den franschen gezant bij den grooten Heer) niet na te laten op de verwijdering derzelve aan te dringen.

Uit Perzie had men nog niets dan tegenstrijdige berigten ontvangen; nu eens meldde men dat de Schach, dan weder dat zijne tegenpartij, overwinningen behaalde.

Te Weenen waren den 17den dezer genoteerd: Met. 5 pCt. 106; 4 pCt. 100¼; 3 pCt. 76½; Bankact. 138⅞.

Nederlanden.

Breda, den 25sten Januarij.

Bij besluit van Zijne Majesteit, van den 11den dezer, n°. 15, zijn benoemd de leden der provinciale kollegien van toezigt op de kerkelijke administratie der hervormden, ter vervulling der vacaturen, welke met den eersten dier maand zijn ontstaan, en wel voor dit gewest: de heer *J. van Heusden*, president van het provinciaal kerkbestuur en predikant te Hilvarenbeek en Jonkheer *W. H. van Thije Hannes*, lid der ridderschap van Noord-Braband en wethouder te 's Hertogenbosch.

— Uit Amsterdam, meldt men van gisteren: » De algemeene collecte, ten behoeve der noodlijdenden in dit strenge wintersaizoen, op gisteren aldaar gedaan, heeft opgebragt de [illegible] som van ruim ƒ 44,700. Groote gedachten hebben [illegible] de ondervinding geleerd [illegible] onzer gegoede stadgenooten gekoesterd; maar [illegible]

particuliere collecten, reeds zoo vele en zoo aanzienlijke offers waren gebragt, heeft zij de stoutste verwachtingen, die wij ons durfden vermeten, nog verre overtroffen."

— Eene buitengewone collecte, eergisteren ten behoeve der algemeene armen te Leiden gehouden, heeft de voor die stad hoogst aanzienlijke som opgebragt van *f* 6,622,66½, benevens acht wollen dekens, 75 kop grutten, 300 kop erwten en 100 brooden. » Bovendien, » zoo leest men in de *Leidsche Courant*, » zijn nog door onderscheiden ingezetenen dezer stad, behalve in klinkende munt, vele bijdragen in dekens, kleedingstukken, enz., gedaan. Ook bevinden zich menschenvrienden in deze stad, die reeds gedurende eenige weken belangrijke uitdeelingen in turf, aardappelen, dekens, enz., gedaan hebben. Al de fabrikaadje van dekens van de minste soort is in deze stad, naar wij vernemen, reeds gedebiteerd."

— Uit eene bekendmaking van den minister van finantien van eergisteren, blijkt dat de middelprijzen der inlandsche granen, op de bepaalde regelingsmarkten, voor het geheele rijk, over het tijdvak van den 20sten december tot en met 19 januarij jl. hebben bedragen, per mud: tarwe *f* 6,63½, rogge *f* 4,67½, boekweit *f* 4,08, garst *f* 3,33, haver *f* 2,07, ongepelde spelt *f* 2,20; ten gevolge waarvan gedurende de maand februarij de regten op den uitvoer van de volgende graansoorten zullen zijn vrijgesteld, en de inkomende regten voor dezelven zullen bedragen: tarwe en gepelde spelt *f* 1,50, rogge *f* 0,75, boekweit *f* 1,—, gerst en mout *f* 1,—, haver *f* 1,—, ongepelde spelt *f* 1,—.

— Uit 's Gravenhage wordt ons geschreven:

» Naar men verneemt, heeft de griffier van een vredegeregt, in strijd met het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 15 junij 1826, expeditien afgegeven, zonder dat de aanwijzing der kosten in dorso van die stukken gevonden wordt, terwijl hij, in sommige gevallen, eene ongeteekende nota van kosten had verstrekt, zonder dezelve te specificeren, bovendien in rekening brengende de kosten wegens het beëedigen van eenen schatter. De procureur-generaal bij het hoog-geregtshof hiervan kennis bekomen hebbende, heeft de daarbij betrokkene ambtenaren ernstig doen reprimanderen en hun doen aanzeggen, om zich, bij de berekening hunner salarissen en schrijfloonen, aan de bestaande tarieven naauwkeurig te houden, op poene van andersins in regten te zullen worden vervolgd."

— Uit Rotterdam schrijft men, dat te Feijenoord, bij de reeds bestaande, en in Europa zoo gunstig bekende stoomwerktuigen-fabriek, eene andere zal gevoegd worden, waarmede men reeds druk bezig was, en die uitsluitend dienen zoude tot het vervaardigen van alle soorten van mecanieken voor de spinnerijen en weverijen, en wat daaraan verder verbonden is. Deze aanwinst voor onze nijverheid wordt als van het uitgestrektste belang beschouwd, daar onze fabrijken nu gemakkelijker, en met veel minder kosten, met de buitenlandsche gelijken tred zouden kunnen houden, terwijl het tot eer der in ons land gevestigde fabrikanten strekt, dat zij door ruime deelneming eene zoodanige nuttige onderneming helpen tot stand brengen.

— Uit het jaarlijksch verslag wegens den staat van de Enschedesche katoenspinnerij, blijkt dat in het jaar 1837 door die naamlooze maatschappij eene hoeveelheid van 115,474 kilogrammes katoen is verwerkt, en dat na aftrek der onkosten en aanzienlijke verliezen dit jaar geleden, het zuiver batig saldo bedraagt *f* 26,225,87.

— In de *Leeuwarder Courant* van den 23sten dezer vindt men een aantal aankondigingen van wedloopen op schaatsen, die in de provincie Vriesland bij onderscheidene steden en dorpen stonden plaats te hebben, en het bewijs opleveren, hoezeer het schaatsenrijden aldaar een nationaal volksvermaak blijft. Onder anderen werden alleen te Heerenveen zulk een wedloop tusschen vrouwen van boven de achttien jaren gehouden worden. De daarbij uitgeloofde prijs voor de hardst rijdende bestaat in een gouden hoofdijzer.

— *Anna Maria Pieters Botkes*, oud 27 jaren, huisvrouw van *Haatje Tjses Dijkstra*, woonachtig in de Pijlsteeg, te Leeuwarden, verloste den 15 dezer van *drielingen*. De moeder mag zich in dit haar eerste kraambed over eene goede gezondheid verheugen; ook waren hare drie welgeschapen kinderen (een zoon en twee dochters) gedurende eenige dagen welvarende, doch later is een kind overleden.

— Te Leeuwarden is door *Antonius Akker*, gaardenier achter de Hoven, buiten die stad, op den 13den dezer geschoten een arend van ruim twee nederlandsche ellen vlugt, nadat deze roofvogel gedurende drie dagen van tijd tot tijd te vergeefs getracht had zich meester te maken van hoenders uit een van latwerk vervaardigd hoenderhok, staande naast eene bewoonde huizinge.

— Uit Middelburg meldt men van den 22sten Januarij: » Nadat het ijs in het vaarwater van Kortgeen zich in den nacht van Woensdag op Donderdag jl. had vastgezet, is men, hetzelve reeds in den namiddag van laatstgemelden dag te voet overgegaan. Sedert gemelde dag is de overtogt van weerszijden onophoudelijk, waardoor reeds een volkomen voetpad is gevormd. Ook aan het Goesche veer was men, zoo verneemt men, het ijs gepasseerd. Zoo ver men van daar zien kon, was, behalve in den vloed, dit laatste vooral is, het ijs onbewegelijk en buiten menschengeheugen; de stroom, zeer opmerkelijk zijn geene schepen de reede van Vlissingen, de laatste dagen de geheele reede boven en beneden de stad was geheel vol drijfijs.

— Men schrijft uit Nijmegen van eergisteren: » Sedert onze laatste, is thans men over de rivier de Waal, voor onze stad, eene aangename wandeling, en wel tegenover de Stevenspoort, meer dan ooit geschikt voor den overtogt van rijtuigen, die tegenwoordig dagelijks menigvuldig passeren. Aan de overzijde van de rivier vermaakt men zich met schaatsenrijden, en is het een fraai gezigt dezelve zoo bevolkt te zien."

— Eene te Nijmegen gehoudene collecte tot voorziening in de behoeften der schamele klasse, door uitreiking van warme spijzen, heeft de som van *f* 1470,95 bedragen.

— Over het algemeen verneemt men, dat in den staat van het ijs op onze rivieren geene verandering is gekomen, en dat de dikte van het ijs op de Waal, Nederrhijn en IJssel van 0,17 tot 0,50 el verschildet. Aan het Katerveer was de dikte van het ijs op den IJssel den 23sten 36 duim, zijnde in het laatste etmaal 2½ duim toegenomen.

— Volgens berigt uit Scheveningen, van den 21sten dezer, waren diens ochtend ten elf ure twee engelsche stoombooten, met de brieven van den 16en 19den en twintig passagiers, van Londen aldaar aangekomen; zijnde eene dezer booten des namiddags, met de brieven van den 16 en 19den en met verscheiden passagiers naar Londen teruggekeerd; ook waren op nieuw eenige vlaardingsche, maassluische en pruissische visschebooten en sloepen aldaar voor den wal aangekomen. De scheveningsche pinken *Johanna Cornelia* en *de Jonge Pieter*, beide laatst van Yarmouth (als boven gemeld), waren te Scheveningen teruggekomen, terwijl de pink *de Tiendaagsche Veldtogt*, mede laatst van Yarmouth, na de equipagie van een op de engelsche kust verongelukt schip gered te hebben, te Vlissingen binnengeloopen.

— Naar de ontvangene berigten wegens den toestand van den Beneden-Rhijn, stond de rivier op den 20 januarij aan de pailschaal te Keulen op 1,18 el; te Dusseldorp 2,41 el; te Ruhrort 2,93 el; te Wesel 2,93 el; te Bislich 2,96; en te Rees 259. Deskundigen maken uit deze waterstanden op, dat er nergens buitengewone opstuwingen van water voor ijsdammen plaats hadden.

Van Dusseldorp meldt men, onder dagteekening van den 21sten januarij: » Heden nacht heeft zich boven deze stad het ijs gezet met eenen waterstand van 2,41 el. Van daar opwaarts tot aan de Lurley is alles nog open water, en van Dusseldorp nederwaarts tot bij Leichtenbergen is de rivier mede vrij van ijs; van daar gesloten tot Kanten; dan een gering vak open; verder tot Rees gesloten; dan weder eene kleine vlakte; eindelijk tot de Nederlandsche grenzen gesloten."

Te Londen stonden den 19den genoteerd: gec. 91⅞, ⅜; Ned. W. S. 2½ pCt. 53⅝; 5 pCt. 101⅛; Sp. Ard. 16⅞,¾,⅞; Port. 4¼; Port. 5 pCt. 28½; 5 pCt. 16½; Braz. 70, 71½.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (na den middag) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 53 1/16, 5 pCt. ... ; Kansb. 24 1/16; Amort. Synd. 4½ pCt. 94; Handelm. 173¾, 174; ... 5 pCt. 99⅞; Ard. 65 ... 19¼; Braz. 72½.

PROGRAMMA

van het

CONCERT

DE HARMONIE TE BREDA,

TEN VOORDEELE VAN DE ARMEN,

op Vrydag, 26 January 1838,

IN DE ZAAL VAN DEN SCHOUWBURG.

EERSTE DEEL.	TWEEDE DEEL.
1°. Ouverture: *Jeannot et Colin*.	1°. Ouverture: *Les deux Nuits*.
2°. Variatien voor Fluit, *La derniere Pensee de Weber*, van Tulow op. 64. Uitgevoerd door den Heer J. F. Drijvers.	2°. Concert voor Fluit, van Berbiguier. Uitgevoerd door den Heer H. Nuesch.
3°. Obligaat voor de Clarinet en Fagot. Uitgevoerd door den Heer Conrad ...	3°. Variatien voor Piano, van Czerny, (*à six mains*).
4°. Variatien voor Viool, van Mayseder, op. 40. Uitgevoerd door den Heer J. Wijmer.	4°. Concertino voor Trombone van Beer. Uitgevoerd door den Heer W. Busch.
5°. Variatien voor Piano, van Hertz.	5°. Air uit de Opera *Zampa*, gezongen door den Heer Scheurmeer.
6°. Ouverture: *La Marquise de Brinvilliers*.	6°. Ouverture: *Der Freyschütz*.

De Entrée voor een Heer en Dame, f 1,00 ... voor Kinderen beneden 12 jaren ... meesten 50 Cts.

Aanvang, precies ten zeven uur des avonds ...

BREDA, den 24. January 1838.

De Commissarissen van het Concert,

W. VERLEGH, G. van den ENDEN,
Mr. F. VAN GILS, A. H. KUPPENS.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.